

Draga sedmošolca,

Ta teden pouka na daljavo vaju čaka nov izziv. Za tematski sklop **CELINSKE VODE**, bosta v zvezek, čez dve strani naredila miselni vzorec. V pomoč naj ti bo učbenik na straneh 77 do 88, spodnji zapiski in tudi splet. Miselni vzorec naj vsebuje:

1. Kakšen ekosistem so celinske vode?
2. 10 živali v in ob celinskih vodah (poleg narišita vsaj 5 skic živali ali prilepita slike le teh)
3. 10 rastlin v ali ob celinskih vodah. (poleg narišita vsaj 5 skic rastlin ali prilepita slike le teh)

Da ti bo lažje, si lahko pomagaš s preglednico.

VODNA PERUNIKA	ŠAŠ	MUNEC	LOKVANJ	RUMENI BLATNIK
ROGOLIST	ROGOZ	VODNA LEČA	TRS	SPIROGIRA
VRBA	VODNA KUGA	EVGLENA	PIŽMOVKA	SEKULJA
VODNA BOLHA	MLADOLETNICA	KOZAK	ENODNEVNICA	VRBNICA
ŠOTNI MAH	PISANEC	KLEN	POTOČNI RAK	VIDRA
JAMSKI HROŠČ	VODNI DRSALEC	ZELENI TRDOŽIV	RACA MLAKARICA	VODNI PAJEK
POTOČNI ŠKRŽEK	JAMSKA POSTRANICA	MOČVIRSKA SKLEDNICA	SIVA ČAPLJA	ŠČUKA
RDEČEVRAVKA	HRBTOPLOVKA	SOM	BELA ŠTORKLJA	BELOUŠKA
VELIKI MLAKAR	KOMAR	KAČJI PASTIR	MRENA	ZELENA ŽABA
PIJAVKA	VODOMEC	BOBER	ČLOVEŠKA RIBICA	POSTRV

4. Napiši vsaj 3 zanimivosti o celinskih vodah.

V pomoč so ti vsebine na tej povezavi:

<https://eucbeniki.sio.si/nar7/2024/index3.html>

5. Zapiši prehranjevalni splet celinskih voda sestavljen iz vsaj 2 prehranjevalnih verig.

Ne pozabi na vrstni red: Proizvajalci – rastlinojedci – mesojedci oziroma vsejedci – razkrojevalci.

6. Onesnaževanje celinskih voda.

V pomoč ti bo naslednje besedilo

Do onesnaževanja vode prihaja v industriji, kmetijstvu in gospodinjstvu.

INDUSTRIJA:

- *Toplotno onesnaževanje –*
- *voda hladi peči, v katerih potekajo kemijske ali jedrske reakcije –*
- *močno segreta voda poganja turbine, ki ženejo električne generatorje –*
- *čiščenje materialov in opreme*

Voda je topilo, zato se v njej kopičijo različne snovi. Te vplivajo na živa bitja. Nekatere snovi so strupene, druge pa se v organizmih kopičijo (prehranjevalna veriga).

KMETIJSTVO: -

- *v vodi se raztapljajo iztrebki –*
- *gnojila –*
- *pesticidi, insekticidi ...*

Ko voda, bogata s hranili, pride v jezero, se v njem razbohotijo alge. Razrastejo se in preprečijo dostop svetlobe drugim rastlinam, ki zato začnejo odmirati. Razkrajajo jih bakterije, ki pri tem porabljajo kisik. Kisika zmanjkuje in zato umirajo ostala živa bitja v vodi.

GOSPODINJSTVO: -

- *kuhinja –*
- *kopalnica, ...*

KAKO VEMO, DA JE VODA ONESNAŽENA –

- *povišana temperatura –*
- *kislost –*
- *usedline –*
- *motnost –*
- *vsebnost težkih kovin –*
- *zmanjšana količina kisika –*

Ko si končal z zapisom miselnega vzorca v zvezek si opravil nalogo učenja na daljavo. Zelo pa priporočam še naslednje vsebine, ki NISO OBVEZNE.

DELO NA TERENU:

Pojdi na sprehod do bližnje celinske vode (reka, jezero, ribnik, mlaka ali potok, ...)

Opazuj organizme v in ob celinski vodi. Če opaziš žabji mrest, ga shrani v steklen kozarec in doma opazuj preobrazbo iz mresta, paglavca do žabe. Ko bo preobrazba končana, žabice vrni nazaj v mlako. Vse to fotografiraj.

Če je v bližini tvojega doma divje odlagališče odpadkov, raziskuj, kako divja odlagališča v naravi onesnažujejo podtalnico.

Če se dolgočasiš, lahko sam doma pripraviš preprosto čistilno napravo.

Tako so včasih in ponekod še danes na kmetih čistili vodo.

Kako izdelati »čistilno napravo«

Za izdelavo boste potrebovali približno eno uro dela in nekaj ročnih spretnosti.

Kaj potrebuješ za izdelavo čistilne naprave?

- dve čisti bombažni krpi ali na pol razrezana brisača,
- drobljeno oglje,
- drobni pesek,
- malo večji kamenčki in
- največji kamni (v premeru treh, štirih centimetrov)
- ter dvolitrsko plastenko ali steklenico z nameščeno luknjico ob strani na dnu.

Za začetek morate dobro očistite vso kamenje, pesek in oglje, da ni več umazano. Najbolje jih je preprosto umiti v posodi z vodo. Nato se lotite sestavljanja; na dno dvolitrske posode najprej položite bombažno krpo, nato pa po plasteh, debelih nekaj centimetrov, dodajajte najprej največje kamenčke, nato malo manjše, na koncu pa še oglje. Vse to prekrijte s še eno bombažno krpo in čez dodajte še najbolj droben pesek in dve vrsti večjih kamenčkov, vendar tako da so največji na vrhu.

Posoda naj bo zapolnjena do vrha. Umazano vodo nato le zlijte v posodo, na dnu odprite luknjico in pritekla bo čista in užitna voda. Če pa imate težave s klorom in bakterijami v vodi, ki priteče iz vodovoda, je boljša ideja, da izdelate filter z aktivnim ogljikom.